

10.5.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto 10.5.2021

**HE 79/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten
määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta.

Kilpailun ja markkinoiden toimivuuden kannalta on tärkeää, että eri toimialojen ja yritysten edellytykset ovat lähtökohtaisesti tasapuoliset. Koronapandemian kaltainen shokki vinouttaa näitä lähtökohtia. Pandemian vaikutukset kohdistuvat epätasaisesti eri aloille ja eri yritysryhmiin. Ns. hystereesin eli polkuriippuvuuden vuoksi väliaikaisellakin shokilla voi olla pitkäaikaisia tuotantorakenteita vääristäviä vaikutuksia. Hystereesiä aiheuttaa muun muassa alihankintaketjujen katkeaminen. Vääristyneet tuotantorakenteet voivat hidastaa talouskehitystä vielä pitkään pandemian jälkeen.

Pitkäaikaisten taloudellisten vaurioiden ehkäisemiseksi yritysrajoitusten tukeminen väliaikaisella kustannustuella voi olla perusteltua. Markkinoiden toimivuuden kannalta on tärkeää, että koronasta aiheutuvia talousvaikutuksia pyritään lievittämään tasapuolisesti eri toimialoilla ja yritysryhmissä, ottaen kuitenkin huomioon myös se, että yritysten mahdollisuudet kestää shokkeja ja sopeutua niihin vaihtelevat. Markkinoiden toimivuuden ylläpitämisen näkökulmasta ei ole olennaista, onko yritys kärsinyt taloudellisia menetyksiä suoraan erilaisten kieltojen seurauksena vai onko vahinko aiheutunut yritykselle epäsuorasti siitä, että kuluttajien käyttäytyminen on väliaikaisesti muuttunut varovaisuuden tai rajoitusten vuoksi.

Edellä kerrotun perusteella KKV toteaa, että hallituksen esitys tapahtumatakuusta on lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan perusteltu sekä kannatettava. Toki tällaisilla tuilla voi itsessäänkin olla kilpailua vääristäviä vaikutuksia, joiden arviointi on vaikeaa. Esimerkiksi ehdotetussa laissa tuki kohdistuu vakiintuneille yrityksille, mikä sinänsä estää alan uudistumista. Siksi on tärkeää, että tällaiset tukitoimet ovat väliaikaisia. Toisaalta tästä aiheutuva vahinko täytyy suhteuttaa niihin mahdollisesti merkittäviin vahinkoihin, jotka voivat aiheutuvat ilman näitä tukitoimia.

Kirsi leivo
pääjohtajaMika Maliranta
tutkimusprofessori